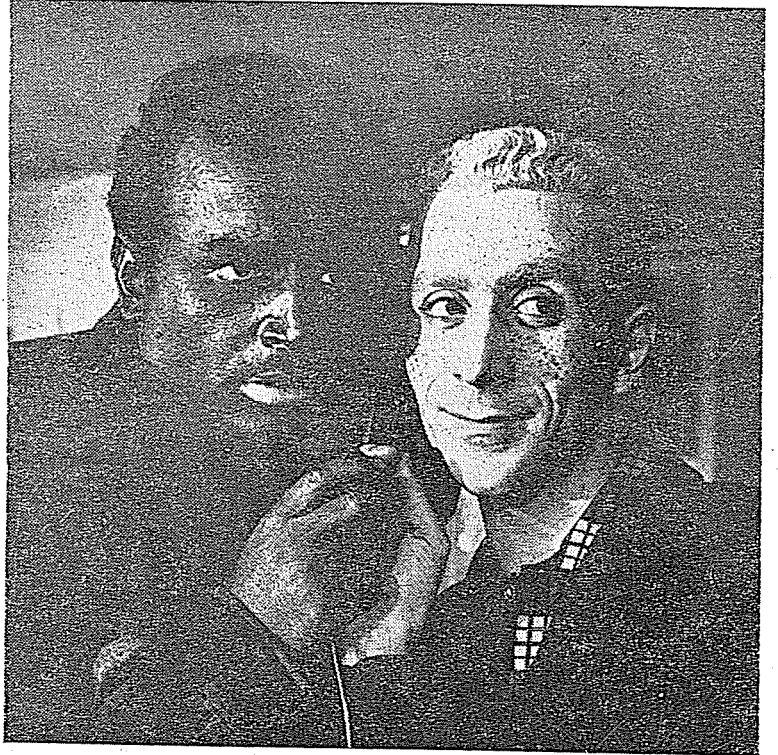

Sahne

Bir gün renk duvarının yıkılacağına
inanarak yaşayanların acı dramı:

Hilmi
KURTULUŞ

«EZİLENLER»

● «Ezilenler»den bir tablo.

Yazan : *Claude Bal*

Çeviren : *O. Karaca — A. Moran*

Yöneten : *Lâle Oraloğlu*

Dekor : *Mengü Ertel*

Oynayanlar : *Burçin Oraloğlu, Enver Demirkan,*

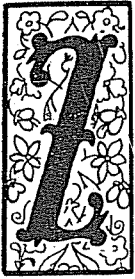
İsmet Barlas, Lâle Oraloğlu,

Gürdal Onur, Ayten Güvenç,

Erdoğan Tuncel, A. Türköz,

C. Gazioğlu.

«İst. Oraloğlu Tiyatrosunda»

ENCİ - BEYAZ çalışmaları, bugün bütün dünyanın ilgilendiği bir problem... Amerika Birleşik Devletleri tarihinde (Zenci-Beyaz) çatışması yıllardır devam etmektedir. 1863 yılında köleliğin lağvına rağmen, zenci hâlâ hürriyetine kavuşmamış, insanca yaşayışa lâyık bir hayat seviyesine ulaşamamıştır.

Amerikan Anayasasının 13, 14, 15 inci maddeleri, zencinin hürriyetine kavuşmuş olduğunun ispatı ise de, bu hususta bilinen tek şey zencinin, hor görüldüğü, ezilmiştir.

Halbuki zenci, (İnsan) olmağa, beyazlar gibi insan muamelesi görmeğe hak kazanmış olduğunu, her şekilde ispatlamaktadır. Ama beyazlar, zencinin geçebileceği her yolun başında mania sembolüdür. Amerika zencisi, bugün içinde bulunduğu bu acıklı durumdan kurtulmayı, mütehammil insanların örnek olabilecek sabrı ile beklemektedir. Dâvasını azimle takip eden zenci, birgün renk duvarının yıkılacağına inanarak yaşamaktadır. Şüphesiz, yakın bir gelecekte, medeni âlemin yüz kızartıcı iki duvarı, (Berlin utanç - Amerika renk) duvarları yıkılacaktır.

İşte yeni dünyadaki renk sorunu, diğer ülkelerin dikkatini çekmekte, bu ülkelerdeki kalemelere konu olmaktadır. Genç Fransız yazarı Claude Bal, bu yazarlardan biri. İlk tiyatrosu olan (Ezilenler)'de zencinin bugünkü trajik yaşamasını, dramatik bir gerilimle gözler önüne sermektedir. 1960 yılının Ocak ayında Paris'te (Küçük Bulvar tiyatrosunda) temsiliyle büyük ilgiyi üstüne çeken (Ezilenler) eseri, çeşitli

Dünya sahnelerinde sahnelendi. Claude Bal, bu eseriyle bir çırpıda, ancak pek az yazarın tez erişebileceği şöhrete kavuşmuştur.

KONU — Zencinin biri, odun kesiciliği yaptığı ormanda, zenci düşmanı bir beyaz tarafından tüfekle vurulur. Yaralı zenciye linç etmek isteyen beyazların elinden kurtaran arkadaşı, onu civar evlerden birine saklar. Bu evin sahibi genç kız gözleri a'mâ bir beyazdır. İnsanlığa, şevkate muhtaç bu iki yaşantıyı kader bir anda birbirine bağlar. Zencinin, bir beyazla evlenmesine karşı cephe alan çevrenin tepkisi pek insafsız olursa da, bu iki sevgiliyi etkileyemez. Günler geçtikçe çevrenin tepkisi şiddetlenir ve karşı durulmaz bir hal alır. Olaylar bu dramatik gerilimde gelişirken, ibret verici bir son neticeyi tayin eder. Çorak topraklardaki yumruların yeşerebilmesi umuduyla bir zenci daha kanını seve seve akıtmıştır.

OYNANIŞ — Günümüzde artık müphem tarafı kalmıyan, zencilerin çok acıklı hayatlarını yansıtan bu oyunda Lâle Oraloğlu, titiz bir rejî çalışmasıyla (Ezilenler)'i sahnelemiştir. Ayrıca Oraloğlu'nun a'mâ kızda çizdiği kompozisyon çok başarılı. Zencinlerin ezikliğini tam manasıyla yansıtabilen Gürdal Onur, iki renk arasında bocalayanların tipik halini gözler önüne seren Erdoğan Tuncel, sakin oyunuyla Burçin Oraloğlu ve çıkarıcıların bariz örneği muhabirde İsmet Barlas başarı kazanırlarken, kolektif oyunlarıyla da dikkati çektiler.

Netice olarak, (Ezilenler) insanca yaşamak isteyen bir toplumun, acı fakat amansız mücadelelerinin bir bölümünü ibret verici olaylarla yansıtan güçlü bir oyun.